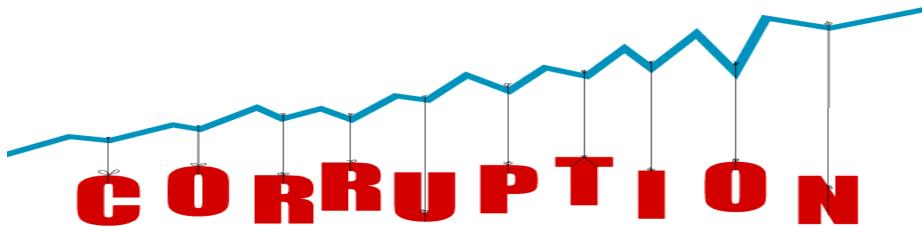

GLOBALNI INDEKS PERCEPCIJE KORUPCIJE (CPI) 2020

objavljen 28. januara 2021.

www.transparentnost.org.rs
www.transparency.org/cpi

Indeks percepcije korupcije CPI 2020

Indeks percepcije korupcije za 2020

- Meri stepen u kojem se opaža korumpiranost u javnom sektoru (korumpiraniosti državnih funkcionera i javnih službenika)
- Indeks se sačinjava na osnovu 13 različitih istraživanja i studija, koja ispituju mišljenja stručnjaka, predstavnika institucija i poslovnih ljudi
- U 2020. rangirano je ukupno 180 država/teritorija, isto koliko i 2018. i 2019. godine.

Indeks percepcije korupcije CPI 2020

- CPI je istraživanje koje se odvija iz godine u godinu i pruža podatke koji se mogu kontinuirano pratiti. CPI 2020 je 26. po redu.
- **Minimum 3 istraživanja po zemlji/teritoriji da bi bila uvršćena na listu**
- Istraživanja moraju biti objavljena u prethodnih 24 meseci
- **Zemlje se boduju na skali od 100 (veoma 'čiste') do 0 (veoma korumpirane)**
- Ispituje se percepcija (opažanje), a ne događaji, planovi i potencijal (npr. broj prijavljenih slučajeva, broj osuda, broj tekstova u medijima, usvojeni zakoni, najave)

Mogućnost poređenja

- Za poređenje je skor zemlje relevantniji od njenog mesta na tabeli (broj država/teritorija koje su uključene se menja)
- Promene indeksa kod pojedinih država/teritorija mogu biti rezultat promene uzorka – istraživanja koja su uzeta u obzir pri sačinjavanju indeksa
- Aktuelni CPI je u potpunosti moguće porediti sa rezultatima počev od CPI 2012 (skor zemlje/teritorije). Usled metodoloških promena iz 2012, mogućnost poređenja sadašnjeg CPI sa rezultatima iz ranijih godina (pre CPI 2012 godine) je ograničena: može se porediti mesto na listi (uzimajući u obzir promene broja zemalja u uzorku i kretanje drugih zemalja) ili vršiti poređenje rezultata po pojedinim istraživanjima; nije metodološki ispravno automatski množiti skor iz prethodnih godina sa 10 ili deliti sadašnji sa 10! Poređenja sa ranijim godinama treba uzeti sa rezervom i zbog toga što je povećan broj izvora, što je uticalo na način izračunavanja ocena.

Ciljevi CPI

- Da se izmeri koliko prisustvo korupcije u javnom sektoru opažaju poslovni ljudi, stručnjaci i analitičari rizika
- Da se unapredi komparativno razumevanje nivoa korupcije
- Da ponudi presek viđenja donosilaca odluka koje utiču na trgovinu i investicije
- Da stimuliše naučna istraživanja, analize uzroka i posledica korupcije, na međunarodnom i domaćem planu
- Da doprinese podizanju svesti o korupciji u javnosti – i stvori klimu za promene.

Napomene o nedostacima i prednostima CPI

Prednosti:

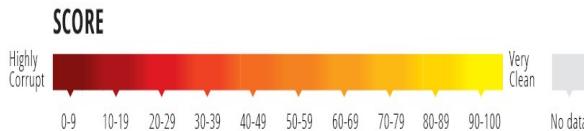
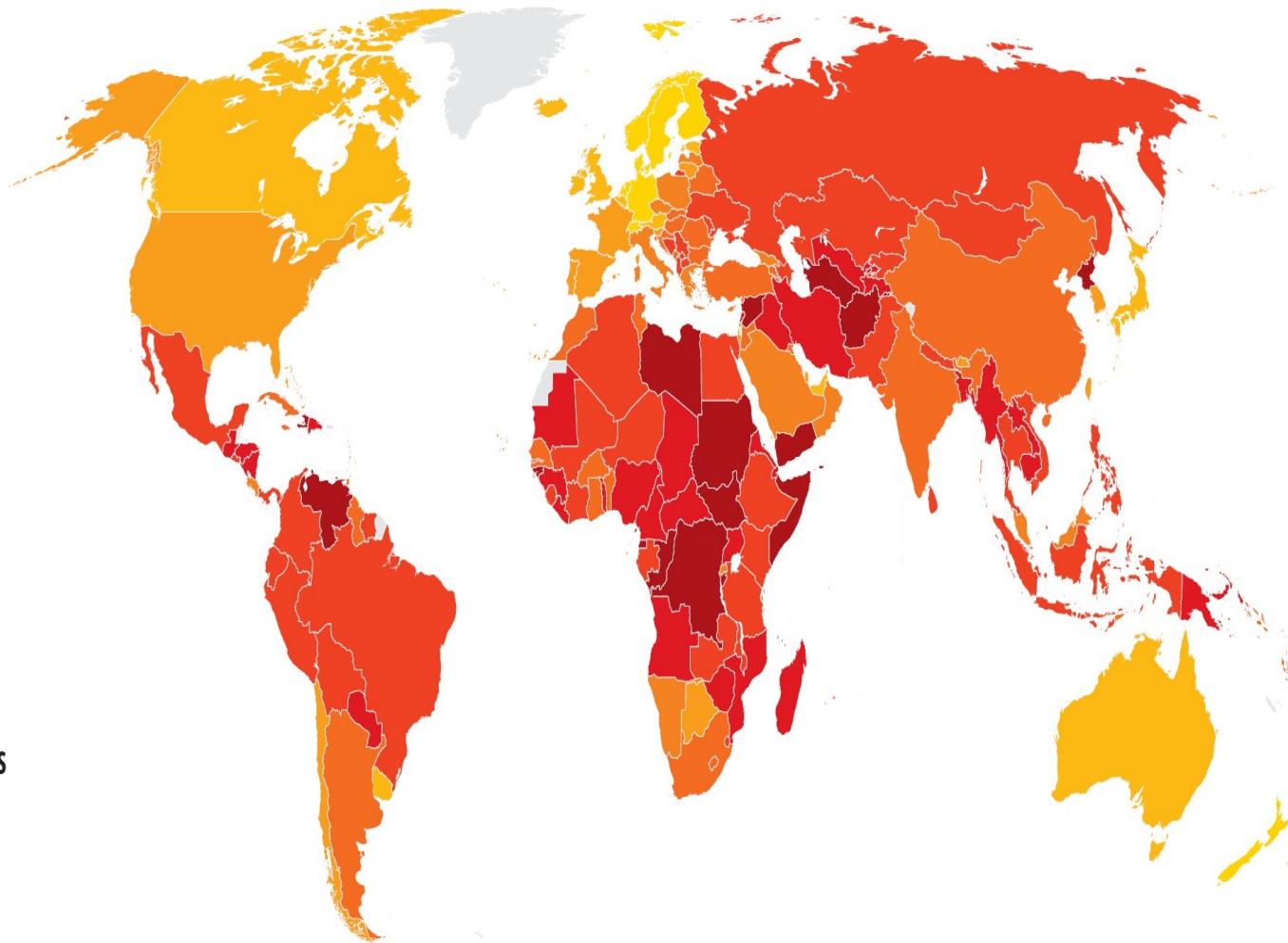
- CPI daje povod da se unapredi rasprava o korupciji u javnosti
- CPI je dobar podsticaj za sprovođenje daljih analiza
- CPI omogućava uporedivost - obuhvata gotovo sve države sveta
- I druga sredstva za procenu korupcije daju slične nalaze kao i CPI

Nedostaci:

- Indeks neće odraziti postignute rezultate u borbi protiv korupcije, sve dok promena prakse ne postane jasno vidljiva ispitnicima; indeks se menja relativno sporo, jer obuhvata istraživanja iz poslednje dve godine
- Zemlje u razvoju mogu biti prikazane u lošijem svetlu usled pristrasnosti i predubeđenja inostranih posmatrača. Zbog toga postoje i druga sredstva za merenje korupcije, npr. (Indeks davalaca mita)

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2020

The perceived levels of public sector corruption in 180 countries/territories around the world.

This work from Transparency International (2020) is licensed under CC BY-ND 4.0

#cpi2020

www.transparency.org/cpi

Metodološke napomene za Srbiju u CPI 2020

- **Srbija je obuhvaćena u 8 istraživanja** koja su uzeta u obzir pri sačinjavanju ovogodišnjih indeksa. Izvori su isti kao i prethodne dve godine, kada je dodat jedan novi, dok su svi ostali isti već osam godina za redom, što daje visoku pouzdanost pri poređenju podataka.
- Posmatrana je teritorija Srbije bez Kosova i Metohije.
- Od istraživanja koja su relevantna za Srbiju, za pet su podaci prikupljeni tokom 2019., za jedno tokom 2019. i 2020., a za dva samo u 2020.
- U dva slučaja je korišćeno isto istraživanje (iz 2019) jer nova nisu objavljena u međuvremenu, u četiri su istraživanja za 2020. donela istu ocenu kao i 2019, a **u dva istraživanja** koja su urađena u 2020. **skor za Srbiju je pogoršan.**

Izvor podataka u inicijalnim istraživanjima relevantnim za Srbiju

	Izvor	Uzorak
1	FH (Freedom House, Nations in Transit) 2020	Opažanja nerezidenata; ispitanici uglavnom potiču iz razvijenih zemalja
2	BF (Bertelsmann Foundation) Transformation Index 2020	
3	EIU (Economist Intelligence Unit) 2020	
4	GI (Global Insight Country Risk Ratings) 2019	Stručnjaci angažovani od strane banke/institucije
5	PRS ICRG (Political Risk Services International Country Risk Guide) 2020	
6	WEF (World Economic Forum, Executive Opinion Survey) 2019	Opažanja rezidenata; ispitanici su uglavnom lokalni stručnjaci, lokalni poslovni ljudi i multinacionalne firme
7	WJP (World Justice Project Rule of Law Index) 2020	Lokalni stručnjaci
8	Varieties of Democracy Project 2020	

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2020

#cpi2020

www.transparency.org

SERBIA

SCORE: 38/100

RANK: 94/180

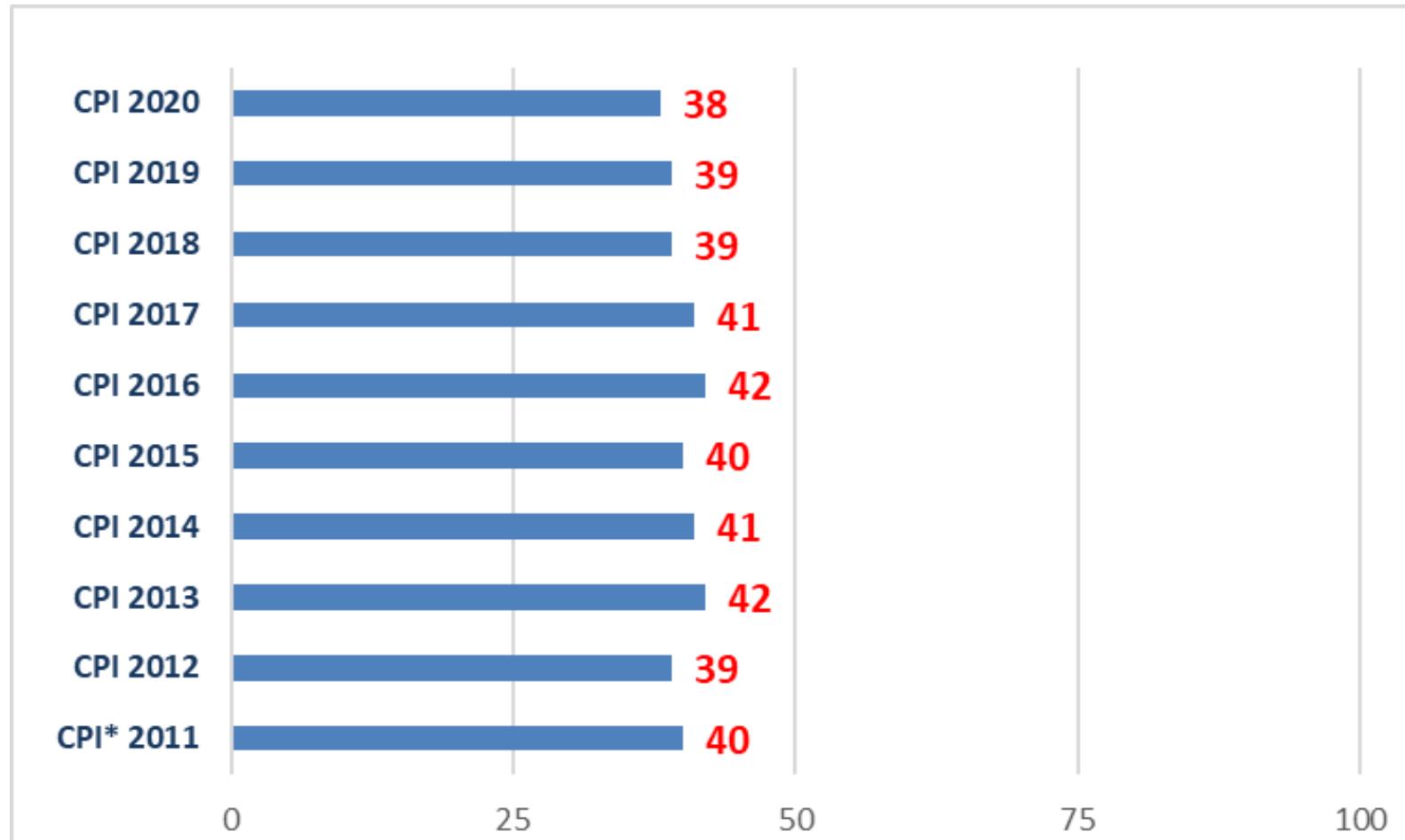
TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
the global coalition against corruption

Rezultat Srbije u CPI 2020

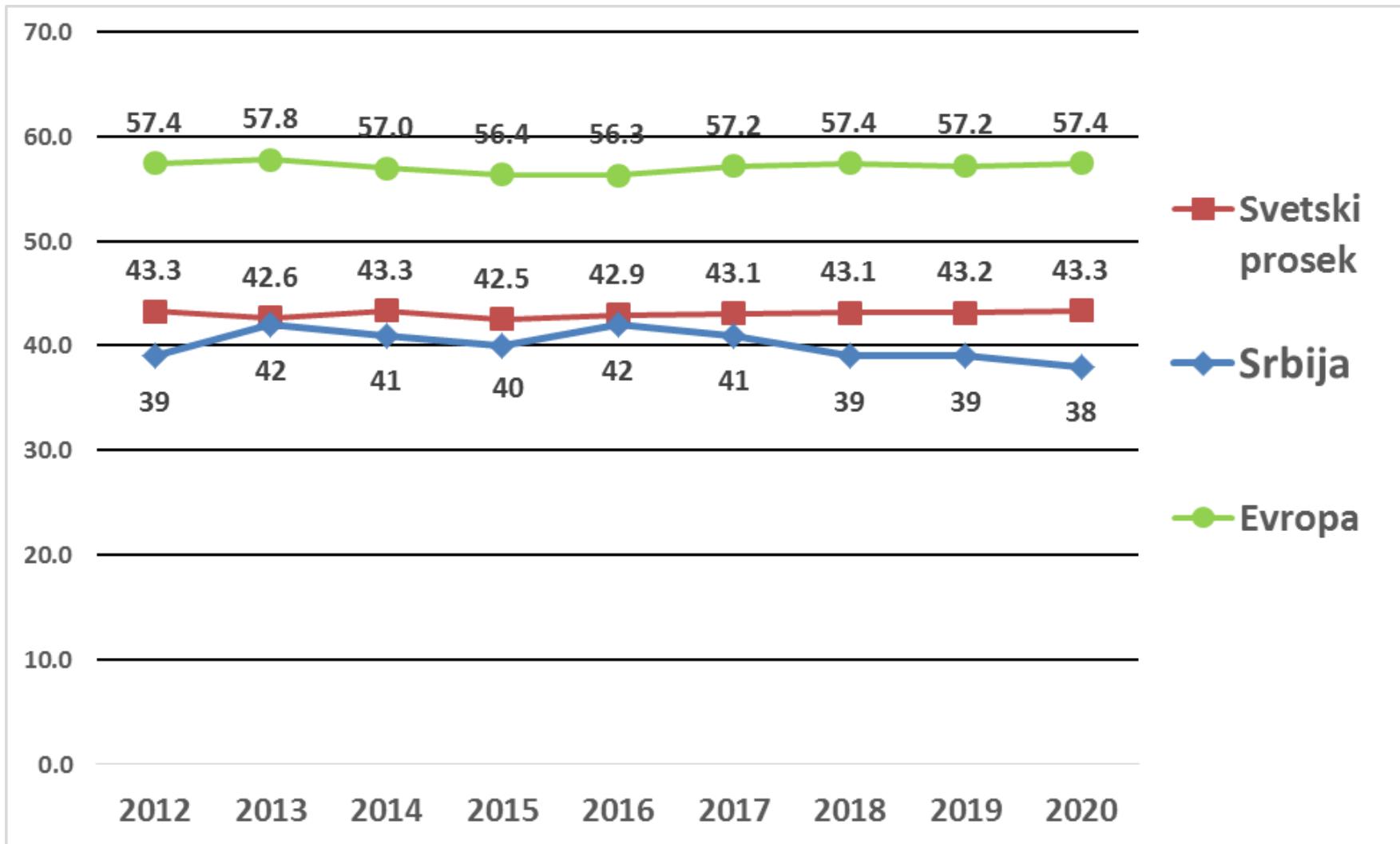
Rang	Zemlja	Skor 2020	Broj istraživanja
94	Srbija	38	8

- 94. mesto delimo sa još 7 zemalja (Brazil, Etiopija, Kazahstan, Peru, Šri Lanka, Surinam i Tanzanija).

Promene u rezultatu Srbije na listi CPI

Promene CPI za Srbiju, Evropu i svet

CPI 2020 - Najbolje i najlošije rangirani

Zemlje percipirane kao najmanje korumpirane

Rang	Zemlja	Skor (0-100)	Br. istraživanja
1-2	Danska Novi Zeland	88	8
3-6	Finska Singapur Švedska Švajcarska	85	8 9 8 7

Zemlje percipirane kao najkorumpiranije

Rang	Zemlja	Skor (0-100)	Br. istraživanja
179	Somalija Južni Sudan	12	6 5
178	Sirija	14	5

Područje bivših socijalističkih zemalja Evrope

• Estonija	75	• Rumunija	44
• Slovenija	60	• Mađarska	44
• Litvanija	60	• Bugarska	44
• Letonija	57	• Srbija	38
• Gruzija	56	• Albanija	36
• Poljska	56	• Kosovo	36
• Češka	54	• BIH	35
• Jermenija	49	• S. Makedonija	35
• Slovačka	49	• Moldavija	34
• Hrvatska	47	• Ukrajina	33
• Belorusija	47	• Rusija	30
• Crna Gora	45		

Legenda: zeleno članice EU

CPI 2020 – republike bivše SFRJ

Rang	Zemlja	Skor 2020	Skor 2019	Broj istraživanja – CPI 2020
35	Slovenija	60 =	60	10
63	Hrvatska	47 =	47	10
67	Crna Gora	45 =	45	5
94	Srbija	38 ↓	39	8
111	BiH	35 ↓	36	7
111	Severna Makedonija	35 =	35	7

CPI 2020 i poređenja sa ranijim godinama

- **Percepcija se sporo menja** - kod većine zemalja nema bitnijih promena, ali su ponekad zbog dešavanja u zemlji promene vidljive i na godišnjem nivou.
- U odnosu na prethodnu godinu, u svetu su najviše napredovali Maldivi (14) i Jermenija (7). S druge strane, najviše se pogoršala percepcija korupcije u Surinamu (-6). U našem regionu nije bilo bitnijih promena.

Rezultati CPI 2020 i Srbija

- Zemlje mogu **da ignorišu rezultate CPI samo na svoju štetu** – čak i ako ne odražava u potpunosti realno stanje stvari, **CPI je dobar pokazatelj onoga šta drugi misle o nama.**
- **Srbija se i dalje smatra zemljom u kojoj je nivo korupcije visok.** Suštinski nema bitnijih promena u ocenama još od 2008.
- **Utisak o visokoj raširenosti korupcije imaju i građani Srbije**, što proizlazi iz rezultata istraživanja koja se vrše na nacionalnom uzorku (npr. Globalni barometar korupcije Transparency International, istraživanja koja se sprovode u okviru USAID projekta za odgovornu vlast), iako su kod tih istraživanja fluktuacije u percepciji korupcije znatno veće.

Problemi za borbu protiv korupcije

- **Vaninstitucionalna moć** političkih stranaka i pojedinaca, koja se odražava na rad čitavog javnog sektora
- **Kršenje preventivnih antikorupcijskih zakona**, kao plod odsustva „političke volje“ ili jasno iskazane političke volje da se **zakon ne primeni** (npr. pristup informacijama, javna preduzeća)
- **Nedovoljni kapaciteti organa koji vrše nadzor i kontrolu** nad primenom zakona; diskreciona ovlašćenja u određivanju predmeta provere
- **Nepotpun pravni okvir** (potrebne izmene i dopune mnogih zakona i snažnije ustavne garancije); narušavanje pravne sigurnosti usvajanjem kontradiktornih ili nejasnih odredaba u propisima
- **Nema učenja** na osnovu otkrivenih slučajeva korupcije i otkrivenih obrazaca koruptivnog ponašanja
- **Nedovoljno transparentan proces donošenja odluka**, nemogućnost građana da utiču na njihov sadržaj
- **Nepotrebne procedure i državne intervencije** koje povećavaju broj situacija u kojima do korupcije može da dođe

Neiskorišćene šanse za borbu protiv korupcije

- **Evropska perspektiva** i rešenost EU da se napredak u okviru poglavlja 23 prati sve vreme pregovora, kao i sve detaljniji izveštaji o napretku; zainteresovanost EU i drugih međunarodnih organizacija (ODIHR, GRECO) nije dobro iskorišćena – nedovoljno kvalitetan AP za poglavljje 23, probijanje rokova u primeni i odsustvo suštinskog napretka čak i kad su mere sprovedene; težnja za dobijanjem „pozitivnih mišljenja“, „otvaranjem poglavlja“ i pohvale EU zvaničnika umesto da se rešavaju problemi koji su prepoznati već godinama, korišćenje mišljenja o „usaglašenosti“ radi odbijanja domaćih predloga ...
- **Koncentrisana politička moć** – od 2014. situacija u kojoj je vlast (bila) stabilna toliko da može da sprovodi reforme, sa znatno manjim „ucenjivačkim kapacitetom“ koalicionih partnera (manje šanse da korupcionaši nađu zaštitu unutar vlasti). Šansa da se ta moć iskoristi za uspostavljanje sistema pune institucionalne borbe protiv korupcije nije iskorišćena – umesto toga politička moć je iskorišćena da se dodatno umanji snaga mehanizama za nadzor vlasti
- **Podrška građana** – građani pokazali spremnost da i politički nagrade ono što im je predstavljeno kao borba protiv korupcije; očekivanja su im bitno podignuta, ali nisu zadovoljena

Prioriteti za borbu protiv korupcije za 2021

- Prioriteti za period 2020-2025
- https://transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vestि/Prioriteti_u_borbi_protiv_korupcije_u_Srbiji.pdf
- Pitanja na koja treba posebno obratiti pažnju tokom 2021.

Politička korupcija

- Ispitivanje svih slučaja zloupotrebe javnih resursa i korišćenja javne funkcije u vezi sa kampanjom za izbore iz juna 2020, kao i svih nepravilnosti u vezi sa samim izbornim postupkom;
- Zakonsko ograničavanje mogućnosti za vođenje “funkcionerske kampanje”, to jest, prividno redovnih aktivnosti javnih funkcionera koje se preduzimaju radi političke promocije i uspostavljanje funkcionalnog nezavisnog nadzora;
- Uvođenje pravila o finansiranju referendumske kampanje;
- Obezbeđivanje veće javnosti uticaja na donošenje propisa i pojedinačnih odluka i primeni Zakona o lobiranju;

Antikorupcijski planovi

- Utvrđivanje razloga za neostvarivanje ciljeva iz Nacionalne strategije za borbu potiv korupcije 2013-2018 i donošenje nove Strategije koja će sadržati i mere za odgovornost;
- Uspostavljanje efikasnog praćenja sproveđenja revidiranog Akcionog plana za Poglavlje 23 EU integracija i Operativnog plana za sprečavanje korupcije u oblastima od posebnog rizika;

Gonjenje i kažnjavanje korupcije

- Ispitivanje svih slučajeva sumnji na korupciju u vezi sa kojima su obelodanjeni dokumenti ili iznete direktnе optužbe, bez čekanja javnog tužioca da iko podnese krivičnu prijavu, i objavlјivanje informacija o ishodu ispitivanja, uključujući i obrazloženje u slučaju da je utvrđeno da nema krivične odgovornosti;
- Obezbeđivanje svih uslova za gonjenje korupcije primenom posebnih istražnih tehnika, za sprovođenje finansijskih istraga uporedno sa krivičnim i za proaktivnost u ispitivanju korupcije;
- Izmene Krivičnog zakonika, Zakonika o krivičnom postupku i Zakona o organizaciji i nadležnosti državnih organa u suzbijanju organizovanog kriminala, terorizma i korupcije radi efikasnijeg gonjenja pojedinih oblika korupcije;
- Unapređenje i sveobuhvatan nadzor nad primenom Zakona o zaštiti uzbunjivača;
- Izrada plana kontrole na osnovu Zakona o ispitivanju porekla imovine i posebnom porezu kojim će biti prioritetno obuhvaćena lica koja su bila u prilici da zloupotrebe javnu funkciju i ovlašćenja, ispitivanje ustavnosti toga zakona pre početka primene i objavlјivanje podataka o primeni kako bi se smanjile sumnje u arbiternost;

Prevencija korupcije – javnost rada

- Vlada Srbije treba da obezbedi izvršenje rešenja Poverenika i da sama počne redovno da postupa po primljenim zahtevima;
- Pravo na pristup informacijama ne sme biti umanjeno ni jednom izmenom Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja (uključujući i sadašnje predloge koji se odnose na informacije o radu preduzeća koja su u posrednom državnom vlasništvu), niti odredbama drugih zakona, već treba da bude prošireno i na druge subjekte koji raspolažu značajnom javnom imovinom (npr. zajednička preduzeća u okviru javno-privatnog partnerstva);
- Organi vlasti treba da objavljaju sve informacije u otvorenom formatu, a državni kontrolni organi treba da ukrštaju podatke iz ovih baza kod određivanje svojih planova rada i sprovođenja nadzora;
- Treba uvesti obavezu izrade i objavljivanja obrazloženja za odluke, tamo gde ona trenutno ne postoji (npr. pojedini zaključci Vlade)

Javne finansije

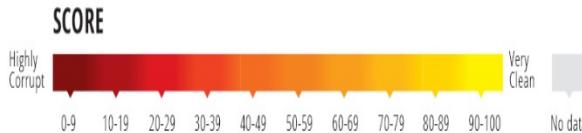
- Uspostavljanje delotvornog nadzora nad planiranjem, sprovođenjem i izvršenjem javnih nabavki;
- Obezbeđivanje pune transparentnosti kod javno - privatnih partnerstava
- Prestanak prakse zaključivanja međudržavnih sporazuma na osnovu kojih se može isključiti transparentnost i nadmetanje u vezi sa zaključivanjem ugovora o javnim nabavkama, javno-privatnim partnerstvom i prodajom javne imovine;
- Prestanak sa praksom sprovođenje nabavki na osnovu posebnih zakona koji se donose za infrastrukturne projekte;
- Objavljivanje potpunih informacija, nadzor i ispitivanje celishodnosti mera koje se preduzimaju radi suzbijanja posledica pandemije COVID-19.

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2020

EASTERN EUROPE
& CENTRAL ASIA

36/100

AVERAGE SCORE

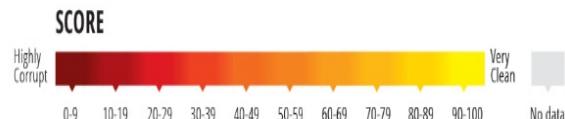
SCORE	COUNTRY/TERRITORY	RANK
56	Georgia	45
49	Armenia	60
47	Belarus	63
45	Montenegro	67
40	Turkey	86
38	Kazakhstan	94
38	Serbia	94
36	Albania	104
36	Kosovo	104
35	Bosnia and Herzegovina	111
35	North Macedonia	111
34	Moldova	115
33	Ukraine	117
31	Kyrgyzstan	124
30	Azerbaijan	129
30	Russia	129
26	Uzbekistan	146
25	Tajikistan	149
19	Turkmenistan	165

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2020

WESTERN EUROPE
& EUROPEAN UNION

66/100

AVERAGE SCORE

SCORE	COUNTRY/TERRITORY	RANK
62	Spain	32
61	Portugal	33
60	Lithuania	35
60	Slovenia	35
57	Cyprus	42
57	Latvia	42
56	Poland	45
54	Czechia	49
53	Italy	52
53	Malta	52
50	Greece	59
49	Slovakia	60
47	Croatia	63
44	Bulgaria	69
44	Hungary	69
44	Romania	69
88	Denmark	1
85	Finland	3
85	Sweden	3
84	Norway	7
82	Netherlands	8
80	Germany	9
80	Luxembourg	9
77	United Kingdom	11
76	Austria	15
76	Belgium	15
75	Estonia	17
75	Iceland	17
72	Ireland	20
69	France	23

This work from Transparency International (2020) is licensed under CC BY-ND 4.0

#cpi2020

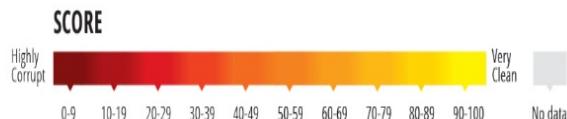
www.transparency.org/cpi

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2020

EUROPEAN UNION

64 /100

AVERAGE SCORE

SCORE	COUNTRY/TERRITORY	RANK
88	Denmark	1
85	Finland	3
85	Sweden	3
82	Netherlands	8
80	Germany	9
80	Luxembourg	9
76	Austria	15
76	Belgium	15
75	Estonia	17
72	Ireland	20
69	France	23
62	Spain	32
61	Portugal	33
60	Lithuania	35
57	Cyprus	42
57	Latvia	42
56	Poland	45
54	Czechia	49
53	Italy	52
53	Malta	52
50	Greece	59
49	Slovakia	60
47	Croatia	63
44	Bulgaria	69
44	Hungary	69
44	Romania	69

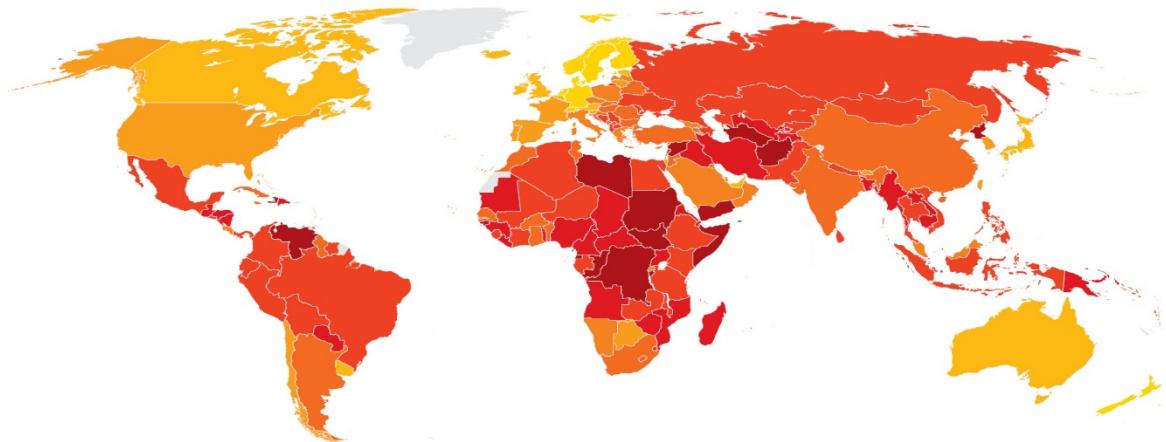
#cpi2020

www.transparency.org/cpi

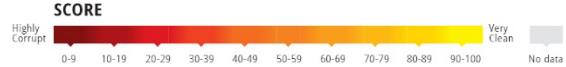
This work from Transparency International (2020) is licensed under CC BY-ND 4.0

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2020

The perceived levels of public sector corruption in 180 countries/territories around the world.

SCORE	COUNTRY/TERRITORY	RANK
88	Denmark	1
88	New Zealand	1
85	Finland	3
85	Singapore	3
85	Sweden	3
85	Switzerland	3
84	Norway	7
82	Netherlands	8
80	Germany	9
80	Luxembourg	9
77	Australia	11
77	Canada	11
77	Hong Kong	11
77	United Kingdom	11
76	Austria	15
76	Belgium	15
75	Estonia	17
75	Iceland	17
74	Japan	19
72	Ireland	20
71	United Arab Emirates	21
71	Uruguay	21
69	France	23
68	Bhutan	24
67	Chile	25
67	United States of America	25
54	Rwanda	49
53	Grenada	52
53	Italy	52
53	Malta	52
53	Mauritius	52
53	Saudi Arabia	52
51	Malaysia	57
51	Namibia	57
50	Greece	59
49	Armenia	60
49	Jordan	60
49	Slovakia	60
47	Belarus	63
47	Croatia	63
47	Cuba	63
47	Sao Tome and Principe	63
45	Montenegro	67
45	Senegal	67
44	Bulgaria	69
44	Hungary	69
44	Jamaica	69
44	Romania	69
44	South Africa	69
44	Tunisia	69
43	Ghana	75
43	Maldives	75
43	Vanuatu	75
42	Argentina	78
42	Bahrain	78
42	China	78
42	Kuwait	78
42	Solomon Islands	78
41	Benin	83
41	Guyana	83
41	Lesotho	83
40	Burkina Faso	86
40	India	86
40	Morocco	86
40	Timor-Leste	86
39	Trinidad and Tobago	86
40	Turkey	86
39	Colombia	92
39	Ecuador	92
38	Nepal	92
38	Brazil	94
38	Ethiopia	94
38	Kazakhstan	94
38	Peru	94
38	Serbia	94
38	Sri Lanka	94
38	Suriname	94
38	Tanzania	94
37	Gambia	102
37	Indonesia	102
36	Albania	104
36	Algeria	104
36	Cote d'Ivoire	104
36	El Salvador	104
36	Kosovo	104
36	Thailand	104
36	Vietnam	104
35	Bosnia and Herzegovina	111
35	Mongolia	111
35	North Macedonia	111
35	Panama	111
34	Moldova	115
34	Philippines	115
33	Egypt	117
33	Eswatini	117
33	Nepal	117
33	Sierra Leone	117
33	Ukraine	117
33	Zambia	117
32	Niger	123
31	Bolivia	124
31	Kenya	124
31	Kyrgyzstan	124
31	Mexico	124
31	Pakistan	124
30	Azerbaijan	129
30	Gabon	129
30	Malawi	129
30	Mali	129
30	Russia	129
29	Laos	134
29	Mauritania	134
29	Togo	134
28	Dominican Republic	137
28	Guinea	137
28	Liberia	137
28	Myanmar	137
28	Paraguay	137
27	Angola	142
27	Djibouti	142
27	Papua New Guinea	142
27	Uganda	142
26	Bangladesh	146
26	Central African Republic	146
26	Uzbekistan	146
25	Cameroon	149
25	Guatemala	149
25	Iran	149
25	Lebanon	149
25	Madagascar	149
25	Mozambique	149
25	Nigeria	149
24	Honduras	157
24	Zimbabwe	157
22	Nicaragua	159
21	Cambodia	160
21	Chad	160
21	Comoros	160
21	Eritrea	160
21	Iraq	160
19	Afghanistan	165
19	Burundi	165
19	Congo	165
19	Guinea Bissau	165
19	Turkmenistan	165
18	Democratic Republic of the Congo	170
18	Haiti	170
18	Korea, North	170
17	Libya	173
16	Equatorial Guinea	174
16	Sudan	174
15	Venezuela	176
15	Yemen	176
14	Syria	178
12	Somalia	179
12	South Sudan	179

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2020

#cpi2020

www.transparency.org

SERBIA

SCORE: 38/100

RANK: 94/180

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
the global coalition against corruption